

שרת המשפטים

ירושלים

אי ניסן תשע"ד
1 אפריל 2014

מסי מכתב: 2014-3134
פנימי: ח-מ

לכבוד
הה"כ דוד רוזם
יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט

שלום רב,

הנדון: תקנות ההוצאה לפועל (תיקון), התשע"ד-2014

בהצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מסי 34), התשע"א-2011 הוצע לקבוע כי הסמכויות הניתנות לבית משפט או לרשם בהתאם לפרק ל"ד לתקנות סדר הדין, יהיו נתונות לרשם ההוצאה לפועל, בשינויים המחויבים. בדיון שנערך בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת ביום 10 אוגוסט 2011 הוצע כי הסעיף לא ייקבע על דרך ההפניה לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, כי אם יותקנו תקנות לעניין זה באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט.

לאור האמור, מובאות לאישור הוועדה התקנות שבנדון. התקנות מתוות את השיקולים שעל רשם ההוצאה לפועל לשקול בעת קביעת צו להוצאות ושיעורן, מסמיכות את הרשם להטיל הוצאות על בעל דין שהאריך את הדיון שלא לצורך, מתוות את אופן הוספת הפרשי הצמדה וריבית על הוצאות שלא שולמו במועד ואופן גבייתן של ההוצאות במידה שהוטלו על הזוכה או לטובת אוצר המדינה. דברי הסבר מפורטים מצורפים לנוסח התקנות (מצ"ב).

כאמור, אודה לך על הנחת התקנות שבנדון על שולחן הוועדה, לשם אישורן.

ציפי לבני

תקנות הוצאה לפועל (תיקון), התשע"ד-2014

בתוקף סמכותי לפי ד81 ו-88 לחוק הוצאה לפועל, התשכ"ז-1967¹, ולפי סעיף 108 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984² ובאישור ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקינה תקנות אלה:

<p align="center">אחרי תקנה 120 לתקנות הוצאה לפועל, התש"ס - 1979³ יבוא: "פרק יב: "הטלת הוצאות על ידי הרשם"</p>	<p align="center">.1</p>	<p align="center">הוספת פרק יב</p>
<p>(א) בתום הדין בכל הליך המתנהל לפניו, רשאי רשם הוצאה לפועל להחליט לחייב בעל דין בתשלום הוצאות לטובת בעל דין אחר.</p> <p>(ב) החליט רשם הוצאה לפועל לחייב בעל דין בהוצאות, רשאי הוא לקבוע את סכום הוצאות לפי שיקול דעתו, בכפוף לאמור בתקנה 120ב.</p> <p>(ג) ניתן צו להוצאות בהליך, לא ייפגע הצו על ידי כל צו אחר להוצאות שיינתן לאחר מכן שלא בדרך של ערעור על הצו הראשון.</p> <p>(ד) לבעלי הדין תינתן הזדמנות להשמיע את טענותיהם בדבר הטלת הוצאות או שיעורן לפני מתן הצו להוצאות.</p> <p>(ה) בפרק זה "הוצאות" – למעט שכר טרחת עורך דין; "בעל דין" – חייב או זוכה.</p>	<p align="center">120א. הטלת הוצאות</p>	

¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116
² ס"ח התשמ"ד, עמ' 198
³ ק"ת התש"ס, עמ' 386

<p>ב.120. (א) בקביעת צו להוצאות ובקביעת שיעורן יתחשב הרשם, בין השאר, באלה: (1)שווי החוב המתנהל בתיק ההוצאה לפועל; (2) סוג הבקשה; (3) שכר טרחת עורך דין שנפסק בתיק למי מהצדדים; (4) דמי המצאת כתבי בי-דין; (5) שכר בטלה של הצדדים ושל העדים מטעמם; (6) שכר מומחים, דמי לינה ודמי נסיעה, דמי עלות אחסון נכס. (ב) בקביעת צו להוצאות ובקביעת שיעורן יהיה רשאי הרשם להתחשב גם בדרך שבה ניהלו בעלי הדין את ההליך.</p>	<p>קביעת סכום ההוצאות</p>		
<p>ג.120. ראה רשם ההוצאה לפועל כי בעל דין האריך את הדיון בכל הליך שלא לצורך, על ידי טענות סרק או בכל דרך אחרת, רשאי הוא, לאחר שנחה דעתו כי בעל הדין מודע לכך שהאריך את הדיון שלא לצורך, להטיל עליו את הוצאות ההליך בשיעור שימצא לנכון בנסיבות העניין, לטובת בעל הדין שכנגד או לטובת אוצר המדינה, או לטובת שניהם.</p>	<p>הארכת דיון שלא לצורך</p>		

<p>(א) להוצאות שפסק רשם ההוצאה לפועל, לפי פרק זה יתווספו הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961⁴ (להלן - הפרשי הצמדה וריבית) החל ביום שנפסקו עד יום התשלום, אלא אם כן קבע הרשם מועד אחר.</p> <p>(ב) היו ההוצאות, שפסק הרשם לפי פרק זה, לטובת הזוכה, יתווספו ההוצאות על החוב הפסוק הנגבה בתיק בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.</p> <p>(ג) היו ההוצאות, שפסק הרשם לפי פרק זה, לטובת החייב, יקוזזו סכום ההוצאות מחשבון החוב בתיק ההוצאה לפועל; עלה סכום ההוצאות שלטובת החייב על סכום החוב בתיק ההוצאה לפועל, תהיה היתרה ניתנת להוצאה לפועל בדרך שמוציאים לפועל פסק דין של בית המשפט.</p> <p>(ד) צו לתשלום הוצאות לטובת צד שלישי, ניתן להוצאה לפועל בדרך שמוציאים לפועל פסק דין של בית המשפט.</p> <p>(ה) צו לתשלום הוצאות לטובת אוצר המדינה ייגבה באמצעות המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות.</p>	<p>120.ד.</p>	<p>אכיפת צו להוצאות</p>		
<p>(א) בעל דין שטוען לעצמו, יראו אותו, לעניין הוצאות הדיון, כעד שהוזמן מטעמו בכל יום שהופיע לדיון.</p> <p>(ב) היה בעל הדיון עורך דין והוא טוען לעצמו, הוא בעצמו או באמצעות משרדו, זכאי הוא להוצאות הדיון שהיה מקבל אילו העסיק עורך דין.</p>	<p>120.ה.</p>	<p>בעל דין שאינו מיוצג הטוען לעצמו</p>		
<p>תחילתן של תקנות אלה 30 ימים מיום פרסומן.</p>			<p>17</p>	<p>2. תחילה</p>

⁴ ס"ח התשכ"א, עמ' 192

_____ ציפי לבני שרת המשפטים	התשע"ד _____ (2014 _____) (חמ 3-63-1ת) 2014-2041
-----------------------------------	---

דברי הסבר

כללי:

בהצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 34), התשע"א-2011 (להלן: **התיקון**) הוצע לקבוע כי הסמכויות הניתנות לבית משפט או לרשם בהתאם לפרק ל"ד לתקנות סדר הדין, יהיו נתונות לרשם ההוצאה לפועל, בשינויים המחוייבים. בדיון שנערך בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת ביום 10.8.2011 הוצע כי הסעיף לא ייקבע על דרך ההפניה לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: **תקנות סדר הדין האזרחי**), כי אם יותקנו תקנות לעניין זה באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט.

לאור האמור, נוסחו של סעיף 181 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן: **החוק**) מעגן למעשה את סמכותו של רשם ההוצאה לפועל להטיל הוצאות על הזוכה או על החייב במסגרת הליך המתנהל לפניו, לפי הוראות שיקבע שר המשפטים בתקנות, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

תקנה 120א:

בדומה לקבוע בתקנה 511 לתקנות סדר הדין האזרחי, מוצע לקבוע את תקנה 120א לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ס-1979, אשר עניינה הטלת הוצאות. מוצע כי בתום הדיון בכל הליך המתנהל לפניו, רשאי הרשם להחליט, אם לא נקבע אחרת, אם לחייב חייב או זוכה בתשלום הוצאות לטובת בעל דין אחר. סכום ההוצאות ייקבע בהתאם לשיקול דעתו של הרשם, ובכפוף לאמור בתקנה 120ב.

כמו כן, מוצע לקבוע כי שינוי בצו הוצאות שניתן ייעשה בדרך של ערעור, ולכן אם ניתן צו הוצאות נוסף לאחר שכבר הוטל צו הוצאות בהליך פלוני, לא יהיה בכך כדי לפגוע בראשון.

מוצע כי לפני שייקבע צו להוצאות, לזוכה או לחייב תהיה הזדמנות להשמיע את טענותיהם.

יובהר, כי המונח "הוצאות" אינו כולל שכר טרחת עורך דין. שכר טרחת עורך דין נקבע על ידי הרשם מכוח סעיף 10 לחוק.

תקנה 120ב:

בתקנה 120ב מוצע לקבוע שיקולים שאותם רשאי רשם ההוצאה לפועל לשקול בעת קביעת צו להוצאות ושיעורן. בכלל זאת, מוצע כי הרשם יתחשב בשווי החוב, בסוג הבקשה, בשכר טרחת עורך דין שנפסק בתיק, בדמי המצאת כתבי בי-דין, בשכר בטלה של הצדדים ושל עדים מטעמם,

בשכר מומחים, בדמי לינה ודמי נסיעה, בדמי עלות אחסון נכס וכן יהא רשאי להתחשב גם בדרך שבה ניהלו בעלי הדין את ההליך. רשימה זו אינה רשימה סגורה של שיקולים, והרשם רשאי לשקול גם שיקולים נוספים ברוח האמור בתקנה המוצעת.

תקנה 120ג:

מוצע לקבוע כי לרשם תהא סמכות להטיל הוצאות על בעל דין שהאריך את הדיון שלא לצורך, על ידי טענות סרק או בכל דרך אחרת, ובלבד שנחה דעתו כי בעל הדין מודע לכך שהאריך את הדיון שלא לצורך ומטעמים מיוחדים שיירשמו. ההוצאות יוטלו בשיעור שיימצא לנכון בנסיבות העניין ויכול שיוטלו לטובת בעל הדין שכנגד או לטובת אוצר המדינה, או לשניהם.

תקנה מוצעת זו, דומה לתקנה 514 לתקנות סדר הדין האזרחי. בהתאם לתקנות סדר הדין האזרחי, לשם הטלת הוצאות בגין הארכת דיון שלא לצורך, לא צריך השופט או הרשם להשתכנע כי בעל הדין מודע לכך שהאריך את הדיון שלא לצורך, וכן אין הדבר מתאפשר מטעמים מיוחדים שיירשמו.

יצוין כי בבג"ץ 2651/09 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר הפנים** (פורסם בנבו), התייחס השופט דנציגר לסמכות שנתונה לבתי המשפט בתקנות סדר הדין האזרחי, להשית על בעל דין שהאריך דיון שלא לצורך הוצאות לטובת המדינה. השופט ציין כי "תכליתה של פסיקת הוצאות לטובת אוצר המדינה כפולה: כיסוי העלויות שהביאה התנהלות זו והרתעה מפני נקיטת התנהגות המביאה לבזבוז זמן שיפוטי" כמו כן, התייחס לרע"א 1514/06 **תדיראן מוצרי צריכה בע"מ נ' שהי שאול** (פורסם בנבו), 24.4.2006, שם דחה השופט גרוניס (כתוארו אז) את העמדה כי התקנה הותקנה בחוסר סמכות. בעניין **תדיראן** נקבע כי התקנה הותקנה בגדר סמכותו של שר המשפטים להסדיר בתקנות סדרי דין את סדרי הדין והנהוג לפני בתי המשפט, רשמים ולשכות הוצאה לפועל (סעיף 108א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. תקנה זו חלה, אם כן, גם בענייננו.

תקנה 120ד:

בתקנה זו מוצע כי להוצאות שפסק רשם ההוצאה לפועל לפי פרק זה יתווספו הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (להלן: **חוק הפרשי הצמדה וריבית**), החל מיום שנפסקו ועד ליום התשלום, אלא אם קבע הרשם מועד אחר. בהתאם לסעיף 3 לחוק הפרשי הצמדה וריבית, רשאית רשות שיפוטית לפסוק ריבית גם על הוצאות משפט. "רשות שיפוטית" בחוק הפרשי הצמדה וריבית היא גם "ראש ההוצאה לפועל כשהוא מוסמך על פי דין לפסוק או לקבוע סכום כסף".

הוצאות שנפסקו בהתאם לאמור לטוב הזוכה ייווספו על החוב הפסוק. אם הוטלו הוצאות כאמור לטובת החייב, יקוזז סכום ההוצאות מחשבון החוב בתיק ההוצאה לפועל. אם נותרה יתרה בתיק שכן סכום ההוצאות שהוטל לטובת החייב היה גבוה מסכום החוב, ניתן יהיה לגבות את היתרה כפי שמוציאים לפועל פסק דין של בית משפט.

מוצע כי צו לתשלום הוצאות לטובת אוצר המדינה ייגבה באמצעות המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות. בהתאם לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, תשנ"ה-1995 ניתן לגבות במרכז חוב שהוא קנס שהטיל בית משפט המשולם לטובת אוצר המדינה. הגדרת "בית משפט" כוללת גם את רשם ההוצאה לפועל.

תקנה 120ה:

מוצע כי לעניין הטלת הוצאות, יראו בעל דין שטוען לעצמו כאילו היה עד שהוזמן מטעמו. כן מוצע כי אם היה בעל הדין עורך דין והוא טוען לעצמו או באמצעות משרדו, זכאי הוא להוצאות שהיה מקבל לו העסיק עורך דין. תקנה זו דומה בעיקרה לתקנה 516 לתקנות סדר הדין האזרחי.